

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hír és szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illet közlemények intézendők: Főfő 33 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10–12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába (Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t.) küldendők.

Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adódnak vissza.

Március 15.

Városunk lelkes közönsége hagyományos kegyelettel ülte meg március tizenötödikét.

A szívünk örömmel érezte, az ajkunk boldogan köszöntötte: „Március Idusa! Isten hozott!”

A minap még zimankós idő, metsző szél, hidegség és borulat ült az egész tájon; borulat és fáékonyság uralkodott az embereken.

És ime! a te jöveteledkor győztesen birkózott meg a napsugár a fellegekkel; tudtuk, éreztük, hogy ránk köszöntött a tavasz.

A természetben megindult már az öröm áradó ujjongása. A jeges takaró felolvadt a földről s az emberek szívéből. A föld is, az ember lelke is virágokat termel.

És mint a virágok tarka színei csodás harmóniában egyesülnek és együttes illatuk kellemével áldoznak: az emberek gondolatai és érzelmei is találkoztak mind a mindnyájunkat összekötő szent érzelmben, a hazaszeretben.

A lélek felemelkedett a mindennapi élet szűk köréből; szárnyakat öltött a vágy és a reménység.

Március Idusa! A szőnyeges kikeletnek, jótékony melegségnek, egyetértésnek, örök ifjuságnak, újjászületésnek hírnöke üdvöz légy!

A mi ötvenhat esztendővel ezelőtt történt: első pillantásra úgy látszik, hogy csak a hazafias érzésnek költői és tüntető fellendülése volt csupán.

Pedig nagy dolog, fontos esemény volt az okaiban és következményeiben egyaránt.

A magyar nemzet feltámadása volt ez hosszú és szinte halálos álma után. A sötétségben felgyuladt lángoszlop volt ez; az éjjelből kifesző hajnali pirosság volt ez. A bilincsek csörrenése volt ez, melytől a meglánczolt rab erős rázkózással megszabadult. A tavasznak áldásos lelke volt, mely kifakasztotta a társadalom és államok illatos virágát: a szabadságot. Az életbe vetett hit örömmünepe, az ezer esztendő nemzet életerejének manifestációja, a néperzelem legbenső világának megnyilatkozása.

De a természetben csodák nem történnek. Ez a korszakos fordulat sem egyszerre, varázsütésre tűnt fel az idők mehéből. Egy régi világ megrozsdásodott rendszerét eltörölni s helyébe újat, jobbat és szebbet teremteni: csak hosszú küzdelem és keserves munka árán lehetett. Ezt a munkát végezte velünk a magyar nemzet felett élő gondviselés és a szabadság élő, teremtet és megváltó szelleme.

Bizony! a száz éves szunnyadás és kábultság alatt, mely Rakóczi küzdelmét követte, csupán az isteni gondviselés örködött felettünk. Ő küldött megváltót nekünk, a ki felriasszon, öntudatra keltsen és munkára sűrgessen.

Az ő nagy nevével jelezük azt a nagy korszakot, melyben nemzetünk életre ébredt: a nagy küzdelmeknek, nagy szenvedéseknek, dicső győzelmeknek és óriási sikereknek századát. Az ő korszaka volt az, melyben a hazafias Szentlelke megszállotta az apákat és fiukat, hogy életüket áldozzák egy haldokló nemzet életéért.

Hazánk önállósága és függetlensége ő általa lettek örök eszmeképei nemzetünknek. Azért is azon a napon, mikor a magyar nemzet feltámadását ünnepeljük, az ő nevének örök dicsőségét is ünnepeljük.

„Nemzedék száll, nemzedék mulik; alkalom kerül, alkalom merül. A szó elhangzik, de értelme megmarad, ha igaz és egészséges. Ha nem az: elvész, mint szelben a sóhajlás.” Ezt mondja Kossuth az Irataiban.

Elmult, majdnem egészen elmult már a nemzedék, melynek ő vezérlelő szelleme volt. Új nemzedékek támadtak s elfognak mulni ezek is.

Elhangzottak a szavak, melyek egykor az ő ajkairól megrázták és felgyújtották az egész országot.

De értelmük és erejük megmarad és működik bennünk megtermékenyítve érzésünket, megédeszve akaratunkat.

Eljen és növekedjék, növekedjék és uralkodjék állandóan az ő dicsőséges korszakának halás emlékezete!

L. I.

A miniszterelnök köszönete.

Gróf Tisza István miniszterelnök a nagyenyed-választókerületi szabadelvűpárt elnökségének üdvözlő sürgönyére a következő levélben válaszolt:

Tisztelt Pártelnök úr!

A nagyenyedi kerületi szabadelvűpárt nevében a normális parlamenti állapot helyreállta alkalmából tolmácsolt szíves üdvözlésére hálás köszönetet mondok. Bizalmuk és ragaszkodásuk ezen megnyilatkozása a jelen viszonyok közt különös örömmre és meglepésemre szolgál.

Budapest, 1904. évi március 14-én.

Hazafias üdvözléssel
Tisza s. k.

SZEMLE.

Az országgyűlésen a parlamenti rend helyreállításával megindult a sürgős munka. Az 1903 évre szóló ujoncz jutalék törvénye már le van tárgyalva sőt szentesítve is. Most az első hat óra érvényes indeminás tárgyalása foly.

Országos összeírás. Az országgyűlési képviselőválasztói eljárás és választói jog tervbe vett reformjának minél czélsezerőbb előkészítése érdekében, belügyminiszteri rendelet értelmében a folyó évi március hó 15-ike és 31-ike közötti időszak alatt, a március hó 15-iki állapot szerint az ország valamennyi községében országos összeírás tartatik, mely a választói jog tekintetében számba jöhető felnőtt férfi népességre s annak a választói jogosultság új szabályozásánál figyelembe vehető minden fontosabb viszonyára kiterjed. Az összeírás nagy jelentőségét ez az alkotmányos cél szabván meg, az ország minden egyes polgárának nemcsak törvényes, de kiváltképen hazafias kötelessége is az összeírás sikerességét tőle telhetőleg előmozdítani. Ezt annál inkább is meg lehet várni minden honpolgártól, mert attól sem kell senkinek tartania, hogy az összeírásból adózási szempontból valamely hátrány származhatnék. Ez már csak azért is ki van zárva, mivel

TÁRCZA.

Elkészt levelek.*

A nagy ismeretlenről be sokat beszéltek a mult század elején, be nagyon dicsőítették a Waverley, az Ivanhoe, a Lammermoori arat, a Kenilworth és megannyi kiváló regény szerzőjét. És nem lett nagyobb a dicsősége sir Scott Walternek akkor sem, a mikor előkelő pozíciót foglalt el a társaságban; nem csökkent a hírneve, a mikor vagyoniilag tönkrement, a nagy ismeretlen, a ki névtelenül megjelent regényeivel szerzett nevet, dicsőséges maradt mind e mai napig, halhatatlanná tette magát világszerte, a hol még van fogékonyosság a szép, nemes, a lovagias iránt. A romantika nagy előharcosának emlékét pedig alig idézhette fel jobban valami, mint az a kötet, a mely most előttünk fekszik. Magyar czime: Elkészt levelek.

És ha van kifogásunk a fordítás ellen, akkor ezt legelőször a címre nézve hangoztathatjuk, bár bajos lenne másképp találozban, egy könyv címzésére alkalmasabb módon visszaadni, a mit a szerző eredetiben így mond: Briefe, die ihu nicht erreichten. Miklós Jenő, a fővárosi hírlapíró-gárda egy igen rokonszenves tagja, aki a fordítással igazán irodalmi munkát végzett, maga is érezte ezt, és azért — szokatlan, de helyes dolog — a magyar cím alá biggyesztette a németet is. Hadd tudják meg azonnal, hogy arról a könyvről van szó, a melynél szebbet, szívhez szólóbbat, hatásosabbat évtizedek óta nem produkált a német irodalom. Hozzátehetjük azt is, hogy szentáncziósabb sem igen akadt. A cím közhelylye lett, czítálják mindenütt, a hol irodalmi készütséget fel lehet tetelezni, parodizálják,

* Elkészt levelek. A hatvanötödik eredeti kiadásból fordította Miklós Jenő. Budapest, 1904. Szilágyi Béla kiadása.

a mi a népszerűség kitünő jele, még dramatizálásával is megpróbálkoztak.

És ki a szerző?

Maga a könyv hallgat róla. A mikor megjelent az első kiadás, nem szerepelt a könyvön a szerző, és nem szerepelt a hatvanötödik kiadásán sem, a melyből a fordítás készült, de időközben a sok kutatásnak, nyomozásnak volt valami fogantaja, és megírták a lapok, hogy a Kinában meggyilkolt, Ketteler báró egy női rokona írta az Elkészt leveleket. Meglehet, hogy úgy van, meg lehet, hogy nincs. Szinte jobb szeretjük ha az Elkészt levelek szerzője is, miként annak idején Scott Walter, megmarad a nagy ismeretlennek. Mert, hogy a „nagy” jelzőre rászólgál, arról meg fog győződni mindenki, a ki a kötetet kezébe veszi.

Ne bántás az a kort, a melyben még ilyen könyveket írnak. Nem vesztett ki belőle jó ízlés, őszinte érzés, jószág és tiszta szerelem. Klasszikus mű megszületésének vagyunk tanúi, mert nincs túlzás abban az állításban, hogy azokat a leveleket, a melyek ebben a könyvben regénynyé tömörülnek, olvasni fogják mindenkor, a mig érkeke lesz az embernek az irány szépsége és nemessége, és egy érdekesítően tovahaladó esemény elmondása iránt.

A levelek írója — még a keresztnevét sem tudjuk, csak annyit olvasunk ki soraiból, hogy asszony — Kinában megismerkedik egy fiatal tudóssal és mély vonzalom keletkezik közöttük. Nem szólunk róla. Az asszony nem szabad. Berlinben — gyógyintézetben — él a férje. A szegény menyecske a fivére társaságában járja be a világot. Bátyja kereskedő, ő maga festészetet űz. A jó barát ösztönzésére visszatérnek Európába, és innen intézi az asszony a maga leveleit Kinába a tudóshoz, a ki sárkánybirodalmának belsejében jár kutató utján. A leveleket mind Shanghaiba küldi, majd ott leli őket a tudós. Ah hiszen időközben az a boldogtalan elme-

beteg férj megvált az élettől, az asszony felé régen nélkülözött boldogság int. És a miről eddig nem mert szólni, az a benső érzelm ki-kicsillámlik a leveleiből.

De jönnek a nyugtalanító hírek Kinából. Hofer hittérítő megjelenik New-Yorkban a menyecske háznál és elmondja, hogy a boxerek mozgolódnak. És az erről szóló levelekben bámulatos plasztikával domborodnak ki előttünk a nem rég lejátszódott események rajzai, azok a végzetes zavargások, a melyek színlhelye különösen Peking, és ott az angol követség épülete volt, a melyben dicső védelmi harcokat folytattak az ott ostromolt európaiak. Magyar vér is folyt ebben a küzdelemben, magyar szív is megdobban annak a hatalmas küzdelemnek az emlékére. Megtudja most már az asszony, hogy a tudós azért sürgette, hogy térjenek vissza Európába mert jól sejtette a bekövetkező veszedelmeket. Az asszony mind idegesebb és türelmetlenebb hangon írja leveleit. Egymást érik az ellenmondó hírek, de a Shanghaiba küldött levelekre nem jön válasz. Mi történt?

— Ha csak egy 'betűt hallanék önről! . . . Oh, ez a folytonos kétkedés, ez a vágyódás, ez a tudni-vágyás, és mégis ez a rettenetes a tudástól!

Kitűnik, hogy a tudós ott van az ostromoltak közt . . . Ma azt hirdetik az újságok, hogy a felszabadító csapatok utban vannak, másnap azt jelentik, hogy a segítő csapatokat visszaszorították, és végre hitelesen sürgönyözik, hogy az ostromnak vége, a nagykövetség felszabadult. Ah, hogy ujjong itt a szív, mely a sok gyötrő hírtől annyit szenvedett.

Az asszony, a ki a nagy veszedelem érzete közben kitért már szívét szerelmének, most már nem bir örömmel.

— Végre, végre! — írja. Tehát valóban igaz? A követek első táviratait hozzák a lapok. Megmentve, igazán megmentve ismételem újból és újból. A mióta az első hírek megjelentek, azt sem tudom mit teszek,

az 1897. évi XXXV. t.-cz. 17. §-a világosan kimondja, hogy a statisztikai adatok az adók egyéni kivetésénél alapul nem vehetők. Hogy pedig az összeinté adatevalásból az adatszolgáltatóknak más módon se lehessen semmiféle, sem erkölcsi, sem anyagi hátrányuk, az idézett törvény 15. §-a 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azokat a hatósági közegeket vagy a statisztikai összeírásban résztvevő más közreműködőket, valamint a központi statisztikai hivatalnak is mindazon alkalmazottjait, a kik valamely egyéni vonatkozó statisztikai adatot bárkinek is kiszolgáltatnának. Az összeírás minden 20 évnél idősebb magyar férfi egyénről a hatóság (városi hatóság, községi előjáróság) által előre megállapítandó időben házról-házra járva történik. Minden családfő kötelessége arról gondoskodni, hogy a hatóság által előre megjelölt napon a családnak egy felnőttagja, a ki a szükséges adatokat szolgáltatni tudja, otthon tartózkodjék. Az összeírás akként foganatosítatik, hogy minden az összeírásnál számbajöhető egyénről egy-egy statisztikai lap állittatik ki, a melyen az illetőnek nevének és lakásán kívül a következő kérdésekre kell válaszolni: I. Születés éve; 2. Foglalkozás. 3. Anyanyelv és a magyar nyelv ismerete; 4. Műveltség; 5. Képviselő választói joggal bír-e? II. Állami adók. III. Ház- és földbirtoki viszonyok. IV. Iparosoknál s kereskedőknél. Iparengedélyük vagy igazolványuk van-e. A nem önálló az összeírás időpontjában alkalmazva voltak-e (ha igen, mióta, -- ha nem, mióta), esetleges munkanélküliségüknek mi az oka, tagjaik-e valamely munkás-egyesületnek (melyiknek). Minden összeírandó egyének kötelessége mindazokat az okmányokat, a melyek a fenti adatok igazolására szolgálhatnak az összeírás időpontjára előkeresni, úgy hogy azok a szükséges időben kéznél legyenek. A ki az összeírás alkalmával tudva hamis vagy váiotlan statisztikai adatokat jegyezbe a statisztikai lapra, vagy szóbelileg hamis vagy valótlan adatokat vall be, vagy az adatszolgáltatást megtagadja: kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

A kolozsvári „Bethlen Gábor Kör”.

Azon alkalomból, hogy a kolozsvári „Bethlen Gábor Kör” Nagyenyeden, a nagy fejedelem kollégiumának székhelyén hazafias céljai megvalósításának érdekében estélyt rendez, szükségesnek látszik egyet-mást elmon-

mit beszélek, nem tudom, nevetek-e vagy sírok! Hiszen szinte hihetetlen előttem, hogy az egyszer a reménységnek legyen igaza és nem a kétségbeesésnek. És szívemnek ebben az örömben, a mely egész az égitör, azután remegve fel és kérdi tehát igaz ez, igaz ez, ezekben az első pillanatokban, mintha egy egészen új életet adtak volna nekem, mintha ön itt lenne közvetlen mellettem, mintha mindezt együtt éltük volna át. Hiszen az lehetetlen, hogy ilyen nagy boldogság! betöltse az én egész lényemet, ön pedig mit se tudjon róla. Bizonytal tudja! Hiszen oly tisztán érzem, hogy itt van egész a közelemben, ha ezek a szegény, kisirt szemem nem is láthatják őt.

Telvé reménységgel írja tovább:

— Nemsokára viszontlátjuk egymást! Eljön az a szép este, a melyen együtt fogunk ülni a aranyfövényes parton, elnézünk messze a tengeren, a mely a viharos napokon átküzdötte magát most a nyugalomig és a viszontlátás oly boldogsága lesz bennünk, hogy soha semmiféle nyelv még nem talált ki reá illő kifejezést, hogy majd alig merünk lélegzeni, hogy a másodperczeket örökkévalóságokká változtatnók. Igen, így, egészen így lesz.

Aztán jön a tragikus fordulat, a melylyel végtelen poézissal békit ki az asszony fivérének utószava.

Mélabus vége a könyvnek, a mely igazi gyönyörűséget okoz a maga szívélyességével, keresetlen, kedves humorával, bensőségével.

Az orosz japán háboru Kelet felé irányítja figyelmünket. Ilyformán a könyvnek ebben a tekintetben is bizonyos aktualitása volna. De igazán nem szorul rá, hogy ezt a szempontot is hangsúlyozzuk. Ez a regény aktuális lesz mindig, a míg szép könyveket szívesen fognak olvasni. És irodalmunk nyereségének kell tekintenünk, hogy magyar nyelven is megjelent.

Komor Gyula.

dani magáról a Körről; annak történetéről, hivatásáról és céljairól. Ezt annál is inkább meg kell tennünk, mert a „Bethlen Gábor Kör” vidéki kirándulásai, vagy egyáltalában akárhol tartott ünnepélyei, felolvasó estélyei, nemcsak vagyonának, anyagi tőkéjének gyarapítására, erősítésére szolgálnak, melynek segítségével inkább kiviheti, könnyebben megvalósíthatja terveit, hanem egyuttal, sőt főként azt a hivatást végzik, hogy meg egyrészt a kör birtokában levő erkölcsi tőkét nem rejtve véka alá forgatják, értékesítik, ismertté teszik, másfelől azokat a nagy elveket, eszméket, melyeket a kör zászlajára irt terjeszteni, azoknak híveket toborzani akarják. Hatni akarunk magára a társadalomra mindent, a hol megjelenik a kör. Azokat az eszméket, melyeket a nagy fejedelemtől vettünk örökség képen publikálni, terjeszteni, társadalmunkba átvinni akarjuk. Olyan szellemben szándékozunk nevelni a prot. főiskolai ifjúságot, hogy az majd kilépve az életbe ezektől az eszméktől áthatva vallásos, hazafias szellemben támogassa a társadalmat, s legyen védőbástyája hitének, hazájának, nemzetiségének. Épen ezekkel a kérdésekkel foglalkozott, ezeket fejtegette Nagy Károly theol. akad. professzor remek felolvasásában, melyet a „Bethlen Gábor Kör” márczius 10-iki felolvasó estélyén tartott. A Bethlen Gábor Körnek — mondá a tudós professzor — hivatása a kolozsvári tud. egyetem hallgatói között Bethlen Gábor elveit, a vallás, tudomány és hazaszeretetét ápolni, nevelni, kiképezni és teljességre juttatni. Mert azt be kell látnunk, hogy erre a mai társadalomban, főképen pedig a társadalom szívében, a főiskolai ifjúság között szükség van. Ezt azok érzik leginkább, a kik benne vannak ebben a társadalomban, a kik látják, hogy az ifjúság nagyrésze s fájdalom többlet nem azon az uton halad, mely a nemes boldogulásra vezet, nem azokért az elvekért küzd, melyek legerősebb védőbástyái társadalmunk boldogulásának. Hol kereshetnők ennek orvosságát, ha nem abban, hogy egyesítve a széthúzó, a különböző, a közönyös elemeket egy közös, magasabb cél felé irányítsuk, s megváltoztatva az ifjúság eddigi haladási irányát, tereljük a ténylegesebb, de mindenesetre nemesebb, áldásosabb helyes utra a „Bethlen Gábor Kör”-rel? A helyes ut pedig nem lehet más, mint a melyiket maga a nagy fejedelem követett. Ha Bethlen Gábor kis országa boldogságának, tekintélyének, virágzásának főforrása maga a fejedelem volt épen azon elvek által, melyek őt minden tetteiben vezették, de akkor a kolozsvári „Bethlen Gábor Kör” is a nagy fejedelem elvével, azok örök igazságával a hit, tudomány és hazaszeretet eszméivel, azok ápolásával és terjesztésével kell hason.

Ezekkel a célokkal alakult meg kincses Kolozsvár városában, az erdélyi tud. egyetem székhelyén ezéltől másfél évvel a „Bethlen Gábor Kör”. Hogy mennyire szükség volt erre az egyesületre azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a nagy lelkesedés, mely akkor áthatotta az ifjúságot. Érezte mindenki, hogy egy olyan egyesületre, mely az anyagi támogatáson kívül főleg és leginkább szellemi és erkölcsi tekintetben, szellemileg és erkölcsileg igyekezik támogatni és hatni az ifjúságra, szükség van. És a „Bethlen Gábor Kör” megalakult, s másfél év óta végzi áldásos munkásságát. Sokféle akadálylyal kellett megküzdenie az egyesületnek. A hirtelen fellángolás után jött a komoly munka, jöttek a küzdelmes napok. Am sokan belefáradtak talán a harcba, talán többen odahagyták az első pillanatban olyan lelkesedéssel megragadott zászlót, de az eszme nem veszett el, a Kör él, virágzik, fejlődik, s végzi azt a hivatást, melyet kitűzött maga elé. A kezdet nehézségein már tustünk. Most arra kell törnünk, hogy a fejlődést biztosítsuk. Azon kell munkálnunk, hogy a megkezdett munka a maga teljességében hozza meg áldásos gyümölcsét. És a „Bethlen Gábor Kör” vezetői erre törnnek, ezt munkálják, ezt az ideális célt szolgálják. A kör székhelyén Kolozsvárt hazafias ünnepélyeket rendezett s rendez márczius havában felolvasó estélyeket, melyeken prot. társadalmunk legkiválóbbjai, élükön főtiszt. dr. Bartók György püspök ural segítettek, támogatták a kört hazafias céljainak elérésében. Be kell ismernünk, hogy a munka nehéz, hogy szükségünk van a támogatásra, a jóindulatú pártfogásra. Hiszen olyan közönyös társadalomban, mint a mienk, hol nincs semmi érdeklődés az ilyen nemesebb célok iránt, nehéz felkelteni a figyelmet, s ébrentartani az érdeklődést. Nem célunk hirtelen nagyot akarni és elérni. Azt kizárja maga a cél. Nekünk egy új generációt kell nevelnünk. Csak lassan, de annál mélyrehatóbban akarjuk a jövő társadalmát s megteremteni az az olyan

szellemben nevelni és erősíteni a magyar főiskolai ifjúságot, hogy az áthatva Bethlen Gábor eszméitől, épen azokkal az eszmékkel harcra lépjen tovább, s azokat az eszméket tegye a társadalom céljaivá. Lassan, de annál alaposabban akarjuk a társadalmat átalakítani. Nagy a cél, s nehéz a feladat. Ámde itt nem egy év, de évtizedekre terjedő munkásságról van szó. Ezért nehéz a munka, ezért látszik kivihetetlennek talán némelyek előtt a cél. Majd, ha a társadalom vezetésében azok vesznek részt, akik már át vannak hatva e nemes céltől, akkor majd könnyebb lesz a munka. Ma még nehéz a munka, terhes a pálya, s göröngyös az út. Adig is azonban épen a jövő érdekében kell megragadnunk minden alkalmat, minden eszközt az ideális cél megvalósítására. És ez az ideális cél nem más, mint a vallás, tudomány, és hazaszeretetet ápolni, erősíteni az ifjúság lelkében, és Bethlen Gábor eszméitől vezetve, azokat fogadva el irányítókul hatni a magyar társadalomra.

Ezzel a nemes céllal mennek le a „Bethlen Gábor Kör” kiküldöttei Nagyenyedre, a magyarság és a kálvinizmus régi erős, vihartépte védőbástyájára. Bethlen Gábor kollégiumának székhelyén kezd meg a „Bethlen Gábor Kör” hazafias elveinek és eszméinek terjesztését. És mi bizunk Nagyenyed nemes városának és vidékének támogatásában. Bizunk abban, hogy az a város, a melyik legtöbbet szenvedett hitéért és hazafiaságáért támogatni és segíteni fog. Bizunk abban, hogy az a föld, hol leginkább ápolva van a nagy fejedelem emléke szeretettel fogja keblére zárni azokat, kik a fejedelem elveiért küzdenek. Bizunk abban, hogy megfognak érteni, hogy segítőkészen nyújtanak annak az egyesületnek, munkája véghez viteléhez, a melyik a port. főiskolai ifjúságot egyesítve egy nemes és nagy cél érdekében Bethlen Gábor elveivel zászlaján vette tel a harcot. Mi bizunk, és úgy hiszem nem is fogunk csalatkozni.

Berde Sándor,

A Bethlen G. Kör e. i. főjegyzője.

Dalestély.

A nagyenyi Iparos-Önképzőkör daloskara a f. hó 13-án tartott dalestélyével bizonyoságot tett életrevalóságáról. Mint fiatal kör eddig is szép eredményt ért egypárszori kisebb szereplésével, míg most a nagyközönség előtt óhajtott kitűnő hanganyagát bemutatni, a mi dicséretére is vált. Az ügyesen összeállított műsort a daloskar nyitotta meg Beschnitt „Ossián” című remek szép dalával, melyet megkapó gondnal, szinezéssel és érzéssel énekelt; szép volt benne Szabó Árpád mély bariton szólója is. Ezt követte Szabó Jenő „Hajh Rákóczi” zenés költeménye; Lázár Mácsi k. a. zongora kíséretével szavalta Gerendi Albert. A költő pap e gyönyörű költeménye a Rákóczi-induló hangjai mellett Lázár Mácsi k. a. kedves zongorajátékával és Gerendi ismert szavaló tehetségével valósággal fellelkesítette a hallgatóságot. Ezután népdalokat, eredeti székely nótákat énekelt a dalkar ismét szabatos, szép összevágó előadásban. A negyedik számot Konti József „Románca”-át Paulini Irén k. a. énekelt; már több ízben élveztük kellemes énekét, de ez alkalommal igazi gyönyörűséggel hallgattuk, oly szépen érvényesítette a hangulatos költemény minden motívumát. Érzéssel telt énekét Lázár Mácsi k. a. kísérette zongorán, brilliáns játékával és oly hatást ért el, hogy ismétellen kellett a színen megjelenniök. Következett a „Tavaszi ünnepe” bájos zenéjével, melyet a vegyeskar énekelt szépen, hatásosan cigány-zene kíséretében. A műsort a daloskar fejezte be; Bedő „El a pohárral” cz. hangulatos bordalát énekelt, mely alkalommal ismét kitűnő hanganyagát, összevágó előadást dicsérhetjük. Hézagos volna beszámolónk, ha a daloskör karagányát, Veress Gábor koll. zenetanárt, a kitűnő vezetőt meg ne dicsérnénk. Lelkes buzgalma, a dal iránti szeretete lelkesítőleg hat a dalosokra, kik odaadással, áldozatkészséggel igyekeznek, hogy körük életerős, a magyar dalnak hivatott művelője legyen.

A műsor végével tánczra perdült a fiatalok és csak a kora reggeli órákban távozott egy kellemes estély emlékevel. Kár, hogy kis számú közönség volt hallgatója ez élvezetes dalestélynek, pedig mindnyájunk érdeke, hogy városunknak egy jól szervezett daloskara legyen, és hazafias s egyéb alkalmi ünnepeinken közreműködésével a magyar nyelv szolgálatában álljon.

A nagyközönség becses figyelmébe ajánljuk

CZINK JÓZSEF

műruhafestő és vegyszertész tisztító intézetét

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt

*** a póstával szemben. ***

Festésre és tisztításra

elvállal mindennemű megfoltosított vagy színehagyott

női-, férfi- és gyermek ruhákat

szőnyegeket, butorszöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva felelősség és a legolcsóbb árak mellett.

19 19-3

Rendkívüli esetben a ruhák 24 óra alatt készülnek.

Póstaí megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Vegyes hírek.

— **Gr. Majláth Gusztáv** róm. kath. püspök a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvény-társaságnak a nagyenyedi minoriták temploma renoválási költségeihez való 300 koronás adományáért köszönetét fejezte ki.

— **Egyesületi alapszabályok jóváhagyása.** A nagyenyedi állami tisztviselők körének, mint az állami tisztviselők országos egyesülete tagjainak alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyta.

— **Hymen.** Haró Csuka Domokos m. igeni főszolgabíró nőül vette Szendrői Máriát Szegeden, 1904. március hó 14-én.

— **Március 15-ike.** A nevezetes évforduló megünneplését a tanítóképző ifjuság kezdte meg 13-án d. u. 3 órakor, a kollégium disztermben, nagy közönség jelenlétében. „Bánk bán” cz. operából vett nyitány után Both Béla III. é. k. szavalta a „Talpra magyart”; emlékbeszédet mondott Ajtay Miklós IV. é.; a képezdei dalkar zenekiseret mellett énekelte az „Előre” cz. határos dalt; ünnepi ódát Molnár Vilmos I. é. adott elő; legkiemelkedőbb pontja volt a programnak „Mi a hazá?” cz. melódrama, melyet Bodor Dénes zongorakiserete mellett nagy hatással szavalt Csongvai Ferencz IV. é. Az ünnepélyt a zenekar indulója zárta be. — 15-ikén d. e. 10 órakor a gimnázium növendékei rendeztek ifjusági ünnepélyt, melyen a vegyes kar Kossuth-nótája után szép alkalmi beszédet mondott Simonffy János VII. o. a nap jelentőségéről. Csongvai Ferencz E. Kovács Gyula „Hogy volt, hogy van, hogy lesz?” cz. költeményét szavalta. Farkas Imre gyönyörű zenekölteményét „A vén cigány”-t Sallak Imre szavalta és Lázár Mácsi k. a. kísérté zongorán szépen interpretálva a meghatározó költemény tartalmát. A gimn. vegyes kar énekelte el végül a „Talpra magyart”. — Délután a polgárság ünnepe következett, melyet a hazafias ünnepeket rendező bizottság készített elő. A városház erkélyéről Csongvai Ferencz IV. é. kép. hatalmas lendülettel és megrázó erővel mondotta el Petőfi Riadóját. Azután az egész közönség a sétatéri fedett táncsterembe vonult, hol az iparosifjak dalárdájának szép éneke után Lázár István, főgimnáziumi tanár üdvözölte a magyar nemzet feltámadásának emlékünnepét s kegyelettel emlékezett meg a nagy korszak vezéreiről és dicsőségéről. A tanítóképző-intézet dalkara énekelte s Enyedi Jenő VIII. gimn. oszt. tanuló szavalt egy kedves epizódot a szabadságharc történetéből. A kellemetlen idő dacára nagy és lelkes közönség vett részt az ünnepélyen, zsufoltság megtöltve az egész termet. Ott voltak az agg honvédek is, a nagy napok élő tanúi, kiket általános tisztelet és üdvözlés melege vett körül.

— **A sétatéri diáklék** mellett meghatározó ünnepség folyt le március hó 15-én. A Bethlen-kollégium ifjusága az 1704. március 16-iki vésznap kétszázadik évfordulóját ülte meg; vagyis azon napet, melyen a labancok Enyed városát megtámadták s a pusztítás-tól csak a polgársággal egyesült diákság hőies elszánt-sága mentette meg. Az utódok áldoztak tehát az elesett hőök kegyeletes emlékének hűséggel, szeretettel. A Himnusz hangjai után Varga Zsigmond VIII. g. o. mondott II. Rákóczi Ferencz koráról tartalmas és lendületes szónoklatot; Schöffler Lajos VIII. gimn. o. Szabó András „Tárogató”-ját szavalta melegen, lelkesülten; a képezdei dalárda az „Előre” cz. dalt adta elő megszokott szabatossággal; Madaras Endre pedig Gálfi Miklós VII. g. o. tanuló sok érzéssel megírt kedves költeményét adta elő. Az alapgondolatában ép úgy, mint összes részleteiben megkapóan szép diák-ünnepélyt a Szózáttal zárta be az ifjuság.

— **Kedélyes lakoma** követte a március 15-iki ünnepélyek lefolyását a Két Hatyú-szálló éttermében, melyen az ünnepély szereplőin kívül, sokan részt vettek társadalmunk köréből. Dr. Winkler Albert a polgármester nevében köszönetét fejezte ki a szereplőknek s az ünnepély szónokát, Lázár István tanárt köszöntötte. Lázár István a szabadságharc hőseit dicsőítette s éltette a jelen volt agg honvédeket. Bodrogi J. tanár hatásos történelmi analogiák felemlítése mellett arról szólt, hogy a márciusi eszmék valósággá legyenek. Kiss Károly volt honvéd a jelen levő tanárokat, Pap János a városi hatóságot, Winkler János br. Bánffy Kázmír vármegyei főjegyzőt, Uray László az iparosokat, mint a békes munkának harcosait éltette. A kedélyes lakoma, melyet szebbnél szebb magyar nóták tettek hangulatossá, éjfélig tartott.

— **Marosujvárt** a nagy naphoz méltó lelkesedéssel és ünneppel ülték meg március 15-ikét. A vegyes

dalkar a Himnusz, Szózatot és Talpra magyart énekelte; Petőfi „Riadóját” Toperczer Elek szavalta; szónoklatot Balogh Lajos tartott mely gondolkozásra való beszédben ecsetelvén a nap jelentőségét. Az ünnepet a közönség Kossuth-nótája zárta be.

— **Ünnepély a piskii emlékoszlopnál.** Kedves és kegyeletes voltban meghatározó ünnepély folyt le a piskii emléknél március 15-én. A szászvárosi Kunkollégium egy diákcsoportja, tanárok vezetése alatt, vonaton kirándult Piskibe s ott az ezeryi főre tehető helyi közönség lelkes részvételével énekből, szavaltból: és ünnepi szónoklatból álló emlék ünnepet rendezett. A szép ünnep lefolyásáról Folyovics Sándor kir. körjegyzőtől értesültünk, ki személyesen részt vett azon és elragadtatással nyilatkozott a hazafias ünnep emelkedett hangulatáról.

— **A Székely Társaság** f. hó 13-iki gyűlésében dr. Winkler Albert városi főorvos tartott, a nevezett társaság felkérése folytán szabad előadást a helyi lakás viszonyokról a városház termében nagy és intelligens közönség jelenlétében. Ez volt egyúttal a záró előadás az idei téli idényben. Érdekes volt annak feltüntetése, hogy az 1888—1892 években lakás-szemlék alkalmával 1384 zsufolt lakás találtatott, melyekben fejenként 20 köbméter helyett csak 10 köbméter levegő jutott, úgy hogy 13040 köbméter légűrtartalmu lakás volt szükséges a zsufoltság megszüntetésére éppen az ugynevezett szegény lakásokban. Azóta a város lakossága is 1000 lélekkel szaporodván, a lakás-szükség a szépen haladó építkezések dacára részben ma is fennáll, az egészségi hátrányokkal együtt, mely abban jelentkezik, hogy évenként 50-en halnak el városunkban tüdővészben és a gümőkór más alakjaiban. Ez indította előadót arra, hogy saját kezdeményezéséből a város külterületi részén lakások építését lehetőleg előmozdítsa, oly helyen, hol a levegő még tiszta és a talaj nem fertőzött. Kiemelte az utcái és udvari faültetés fontosságát, játszótérek, tennis és korcsolyázás jelentőségét a városi lakosságra nézve, melynek egészségét és fennmaradását annyi veszély környékezi. A közönség az előadást élénk tetszéssel fogadta és Gáspár János egyetemi elnök köszönetet mondott az érdekes előadásért.

— **Az ipartestület** évi rendes közgyűlése f. hó 13-án vasárnap d. u. 2 órára volt összehívva, de mivel nem volt határozatképes, az újabb közgyűlést ugyanaval a tárgysorozattal f. hó 20-án vasárnap d. u. 2 órára a városház gyűléstermében tartják meg. A tárgysorozatban a legfőbb pontok az elnök és elöljáróság választása lesz. Hiszszük, hogy a választók józan megfontolása és bizalma a volt elöljárósági tagokat tartja meg csakis kötelességeket ismerő, cseppet sem kényelmes állásukban; az elnöki állás méltó betöltője pedig csakis ifj. Winkler János lehet, kinél, hogy állásában megmaradjon, az elöljáróság teljes számban tisztelettel s bizalom nyilvánítsa mellett az elnöki állás megtartására kérte fel. A ragaszkodást, buzgalmat, a mely Winkler Jánost az ipartestülethez kötötte, a kötelességtudást és főként az ezen nehéz természetű egyesület vezetésére szükséges tapintatot most leginkább nélkülözhetjük, a feltétlen bekére az ipartestületnek ha maradni és élni akar nagy szüksége van s ha szüksége van, akkor ifj. Winkler Jánosnak maradnia kell.

— **Figyelmeztetésül.** Azon növendék ifjakat, kik nagyenyedi ev. ref. egyházközségünkben e folyó évben konfirmálni szándékoznak figyelmeztetem, hogy keresztlevelüket, továbbá arra vonatkozó tanúsítványaikat, hogy a tanulást mely tanítéletben kezdték és hol folytatják, — késedelem nélkül szerezzék be, hogy a beiratkozás alkalmával tudják bemutatni. Ezen okmányok előmutatása mulhatlanul szükséges; azok nélkül nem lehet konfirmálásra bocsátani egy növendéket sem. Be lehet iratkozni ápril. hó 6-tól bármely időben Szilágyi Farkas lelkész lakásán. A tanítás ápril. hó 11-én veszi kezdetét és tart áldozó-csütörtökig vagy május hó 12-ig. Nagyenyed 1904 márcz. 17. Szilágyi Farkas ev. ref. pap.

— **Hosszabb házadómentesség.** Több városban mozgalom indult aziránt, hogy a törvény vonatkozó rendelkezése szerint új házak adómentessége 12 évről 15 évre emeltesse fel. Mivel a törvény ilyen kedvezményt csak is nagyobb utca vagy városrészek szabályozásánál biztosít és mivel nem kételkedünk abban, hogy városunknak ezen mozgalomban részt kell venni — a városnak már rég és sokat emlegetett szépítése szempontjából is szükséges volna a város végleges szabályozási tervét mielőbb elkészítenni. Ez minden tavasszal megújuló ohajtása mindazoknak, kik látják, hogy

mindenki úgy és ott épít ahol akar s a hatóság a felek akaratával szemben szinte tehetetlen.

— **Méhészeti előadás Gyulafehérváron.** Abend András állami méhészeti vándortanító f. é. április 8-án Gyulafehérváron méhészeti előadást tart.

— **Hernyóirtás és gyümölcsfatakarítás.** Most, midőn az időből még bőven van, figyelmeztetjük a kertszőlőtulajdonosokat, hogy március végéig a gyümölcsfákat pusztító hernyókat az 1894. évi XII. t. cz. rendelkezésének megfelelőleg kertiükben és szőlőjükben irtsák ki, mert ellenkező esetben 100 koronáig terjedhető büntetéssel sújtatnak. Az irtást és fák takarítását ismertető könyvecskét a m. kir. rovtartani állomás (Budapest. II. Oszlop-utca 26.) az azt kérők ingyen kapják.

— **Asztalosmestereink figyelmébe.** Ezuton is figyelmeztetjük a nagyenyedi asztalosmestereket, hogy a Szentkirály-utcai 6. oszt. fiúiskola, a Tót-utcai vegyes 2. oszt. iskola és a városi leányiskola beállítandó 5-ik osztálya számára szükséges asztalos munka szállítást a városi tanács március 19-én szombaton d. u. 3 órakor a gyűlésteremben árlejtés útján fogja biztosítani. A szállítási feltételek, valamint a szállítandó felszerelés mennyiségére, minőségére vonatkozó leírások, rajzok a városi főjegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Tájékozódás végett megemlítjük, hogy az árlejtésen az asztalosok közül a legszegényebb is résztvehet, mert óvadék letételét a tanács nem kívánja; továbbá a különféle butorzat és felszerelés tételénként és külön-külön bocsáttatik árlejtés alá s így a butorzat és felszerelés csupán 2—3 tárgyra is lehet ajánlatot tenni. Ajánlat csak szóbelileg és személyesen tehető. Csak nagyenyedi asztalosmester ajánlata fogadtatik el.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok a nemes szívű jóbarátok és a résztvevő nagyközönség, kik felejtethetetlen jó nóm temetésén résztvettek s ez által az én mérhetetlen fájdalom enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetem. Nemkülönben a helybeli iparos önképzőkör dalárda tagjainak, valamint Tángel József temetés-rendező úrnak szintén ez uton fejezem ki köszönetem, a miért lelkiismeretes közreműködésükkel segédkezett nyújtottak drága halottam eltakarításához. Nagyenyed, 1904. március hó 10-én, öv. Dunai Albert.

— **Hogyan szerezzünk olcsón alkalmas tenyészállatot?** A tavasz beálltával a községeknek, ménekre, bikákra, kosokra, van szükségük és ezért vásárról vásárra járnak, sokat fáradnak, költenek és a végén mégis könnyen nem megfelelőt vásárolnak. A tenyészállatot kereső községeknek azon jó tanácssal szolgálunk, hogy forduljanak idejében 1 koronás bélyeggel ellátott kérelmükkel a földművelésügyi miniszter úrhoz, adják be ezen kérelmüket a XV. állattenyésztési kerület (ebbe tartozik Alsó-Fehér vármegye) kerületi felügyelőjéhez Kolozsvárra. A felügyelő aztán vagy maga megvásárolja hiruves tenyészetekből a megfelelő szükségessé apaállatot, vagy pedig megengedi, hogy az általa megjelölt tenyésztőtől a községek maguk választanak ki tenyészállatot. Az ily módon vásárolt apaállatot a jobb módú községek beszerzési áron ugyan, de fél éves kamatmentes részlettörlesztésre kapják, a szegényebb községek pedig azon felül még 5—10% ár kedvezményben részesülnek. Hogy ezen kedvezményeken kívül még jó apaállatot is kapnak, az bizonyos.

— **Rangos beszéd.** Tanyai ember kovályog egyik vidéki város székepülete folyosóinak labirintusában, lévén valami hivatalos eszközöltetni valója. Sok ideig kereste a neki való hivatalt, ahol ügyét elintézhetik, míg végre leolvasta egy ajtóra kitett aranybetűs tábláról, hogy Domján József alszámvevő. Benyit nagy féltéken és előadja ügyét.

— Tekintetős uram, alásan mögkéröm, ez-é a polgári szaporulati iroda?

— Mi járatban van?

— A feleségemnek egy kis cseléde született, oszt mostan azt akarom mög hatványoztatni a polgári szaporulati könyvelő irodában...

— **Kakas Márton.** A parlamenti béke derűje ragyogja be a Kakas Márton legujabb számát. Hogy a váratlanul bekövetkezett fordulatot képen és írásban ily hirtelen ki tudta aknázni, művészi és írók gardájának fegyelmességét s mindig alkotásra kész éberségét mutatja. A czimkép, a mely Bér Dezső művészi rutinjét hirdeti, egyenesen szenzációs hatású. A miniszterelnök fejét rajzolta meg a művészi misztikus színezéssel s olyan furfangos technikával, hogy bármiképp fordítsuk is a képet, hipnotizáló tekintettel néz velünk farkasszemmel. És hatását érezve, igazat kell

Számos elismerés és
bizalom nyilatkozat
igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a leghatározottabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű áruk lesznek ki-
szolgálva,

adnunk az alája irt szövegnek, a mely e képet Szvengáli gróf-nak nevezi. Épp ily művészi, de kacagtatóan mulatságos az Éder Gyula rajza, a melyhez Hédervary gróf miniszteri kinevezése szolgált témául. Az obstrukció leveréséről, a mely oly komoran indult és oly derűsen végződött, Linek Lajos rajzolt egy kettős képet s úgy eitalálta vele az utolsó napok hirtelen változó boruját és derűjét, hogy jobban már alig lehetett volna. Elmés és mulatságos a Feiks Jenő színes képe is, a mely a békére áhító orosz gunyolja ki s pompásan rajzolta meg a szabadelvű párt harcziás felvonulását Jeney Jenő. A kisebb képek szinte élő tanui Ház Miklós nagytratózó talentumának. Az irodalmi rész az aktualis apróságokkal és vidám ötletekkel izlással összeállított gyűjteménye. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma 30 filér, kapható minden újságelárusítónál.

A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze meg szükségletét Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idej arjgyezeket, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen arjgyezék az általános ismert világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Irodalom.

Elkésett levelek czim alatt nevtelenül jelent meg a német könyvpiacra egy kötet, mely rövid néhány het alatt forogásba hozta a kontines irodalmi köreit. — Az Anonyma alatt a legmagasabb német arisztokrácia egyik hölgytagja Heyking báróné született Flemming grófnő, a mexikói követ neje rejtőzik, ki műveiben, mely ment minden szenzáció hajhászástól, fényes írói tehetséggel bensőséges jeleneteket fest China nemzetközi népeletéből és az ottani bonyodalomokról, ez ő részint novelisztikus, másrészt szellemesen kritizáló meleg modorában. Mely költői talentum szől hozzánk e csendes rezignációval és magas világnézetekkel telt levelekből.

A páratlan sikert, melyből e műnek bőven kijutott, semmi sem bizonyítja fényesebben, mint az a tény, hogy a mű első kiadásának megjelenésétől, vagyis mult év április hónapjától 55 kiadást, minden kiadást 1150 példányban, összesen tehát 63,250 példányt hozott forgalomba kiadója s így e könyv statisztikailag is az elmúlt év egyik legkelendőbb könyve volt. A mű egyedül jogosított magyar kiadása, melynek szövegű magyar fordítását Miklós Jenő ironok és publicistánk, az „Egyet-értés” belső munkatársa végezte, diszes kiállításban még e hó folyamán jelenik meg Szilágyi B. könyvtár (Budapest IV., Károly-körút 26) kiadásában. Bolti ára füzve 4.80, fenyés diszkötésben 6.— kor. lesz. Kapható a kiadóhivatalnál és minden hazai könyvkereskedő utján.

Erdély. Ilyen czimrel az Erdélyi Kárpát Egyesület képes folyóiratát ad ki Merza Gyula szerkesztésében. A lap legujabb száma is érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Dr. Márki Sándor, Harmath Lujza, dr. Zakariás János előkelő nivóju czikkei mellett tele van a folyóirat becses ismeretterjesztő közleményekkel. Az Erdély előfizetési ára 10 korona. Megrendelhető az Erdélyi Kárpát Egyesületnél Kolozsvárt.

Közgazdaság.

A fák tavaszi ültetéséről.

Gyümölcsfáink elültetésére legkedvezőbb időpont az ős, azért gyümölcsösök létesítésénél ez mindig szen-előtt tartandó. Sokszor azonban az őszi ültetés akadályokba ütközik, így pl. gazdaságainkban az őszi munkálatok miatt a melyek igénybe veszik a gazdának minden percét s a legtöbb esetben nem ér rá arra, hogy fáival bibelődjön, már annyival inkább sem, mivel a gödrök megásása s a fák gondos átültetése jelentékeny munkával jár. Ilyen esetben nem marad más hátra, mint azok elültetését tavaszra halasztani. A tavaszi ültetésnek is meg vannak a maga előnyei; ugyanis a gödrök megásása olyan időre esik, a midőn más sürgősebb gazdasági munkálataink szünetelnek, mivel ezen munkálat késő őszszel is végrehajtható. Azt azonban szem előtt kell tartani, hogy a gödrök még a tél beállta előtt meg legyenek ásva, mivel így az azokból kiásott föld a tél folyamán kellően átfagy, megporhanyul s a gyökerek táplálására sokkal alkalmasabb válik, mint a tavaszszal készített gödrök nyers és összeálló földje. Ezért mindenütt, de különösen kötöttebb talajnemeken sohasem kell elmulasztani a gödrök őszi kiásását, mivel így a fa gyors megerősödését is biztosítjuk, mert gyökérzete jó tápanyagokban dus és porhanyó földdel vehető körül. A legmegfelelőbb

minden fa számára az, ha a gödrök mélysége 100—120 cm., szélessége pedig 100—150 cm között ingadozik. Ültetésre legcélszerűbb a 3—5 éves fák ültetése, mert az ennél idősebbek megeredése már bizonytalan. Csontárokunál, almaféléknél a 2—3 éves fák sikeresebben ültethetők, mint az idősebbek. Ha több gyümölcsfafélét ültetünk, az ültetés sorrendjét gondosan meg kell választani, hogy mindig azok kerüljenek első sorban ültetésre a melyek korábban kezdenek rügyezni, mert ha már a rügyezés és így a fa nedvkeringése megindult, akkor az átültetés nagyon bizonytalan s a legtöbb esetben sikertelen lesz. Ezért először mindig a legkorábban hajtó bogycsütemő csökökkel kell kezdeni az ültetést (egres, ribizske, eper) folytatni a csontárokunál (barack, szilva, cseresznye, meggy) s az almafélékkel (alma, körte) fejezni be. Az átültetendő fakat elő is kell készíteni az ültetésre, a mi a korona és gyökérzet megmetszéséből áll, mely művelet okvetlenül szükséges, egyrészt azért, hogy a fakat a számukra megasott gödrökben elhelyezhessük, másrészt pedig, hogy a kiszedés alkalmával belészakadt gyökerek roncolt sebhelye felülete simára metszessék le. A korona megmetszése is okvetlenül szükséges tavaszi ültetésnél, mivel annak a gyökér terjedelmével bizonyos arányban kell állania. Az egyéves vesszők felényire s mindig egy kifelé álló szemre metszendők, vissza, míg a vezérvesszők 5—6 szemre, a mi a gyökér fejlettségéből függ. A vastagabb gyökerek a koronával arányosan metszendők el éles kés segítségével részatosan s mindig úgy, hogy a vágás lapja lefelé nézzen. Ültetés után a fák jól megöntözendők (megiszapolandók), a mi nem öntöző rózsával, hanem egy-két vödör viznek magáról való ráöntésével végezhető a legcélszerűbben. Igen jó hatással van az öntözés, beiszapolás a fa megerősödésére kivált azon esetben, ha az öntöző víz minden 10 literhez 1 maroknyi chilisalétromot keverünk.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvény társaság könyvnyomdájában.

Nyilt-tér.

Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Alapított 1838 évben.

Vagyonbiztonsági tőkije: 122 millió korona.

Intéző: Báro Podmanitzky Frigyes.

E társulat, a mely 66 éves fennállása óta 490 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek szerint: **tűz és robbanási**, valamint **jégokozta**, továbbá **haláles és betöréses lopás** általi károk ellen, továbbá **az emberek életére, halál és elérési** valamint **kiházásitási** esetekre.

Képviselve Nagyenyeden az:

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI

GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-TÁRS.

által.

121 1—26

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon tul minden szó 4 fillér. A hirdetés belyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Uj elsőrangú írógépek

üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jellegével e lapra való hivatkozással **Mosse Rudolphhoz Budapest, Ferencziak-tere 3 sz.** intézendők. 153 1—5

STOLCZ VINCZE
aranyműves
KOLOZSVÁRT, Kismester-utca.
Elfogad minden e szakmába vágó munkát.
Vasárol tört arany és ezüst ékszer.
40 20 **STOLCZ VINCZE.**

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kétez kor. fizetendő. Megkereséseknél közlendő állás, évi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diskreció biztossittatik. — Válaszra belyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ÉS SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
KÖLOZSVÁRT, Király-utca 16. sz.
20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

1623—1904. végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróóság 1903 évi V.1117 sz. végzése következtében dr. Lindenfeld Zsigmond ügyvéd által képviselt Benedek Mór javára nagyenyedi Briztricsány Lajos ellen 460 kor s jár. erejéig 1903. évi december hó 28-an fogantatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 2865 koronára becsült következő ingóságok, u. m. bolti árucikknek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 1177/2 számú végzése folytán 460 kor. tőkekövetés, bíróság már megállapított költségek erejéig Nagyenyeden alperes üzlethelyiségében leendő eszközésére 1904. évi március hó 31-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén besáron alul is el fognak adni.

Kelt Nagyenyeden, 1904 évi március hó 10.

Gajzágó Simon,
kir. bírósági végrehajtó.

151 1—1

Sz. 3434—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szelityei takarékpénztár szövetkezet végrehajtónak Vajna János nagyenyedi lakos végrehajtást szenvedő ellen 600 kor. s járulékal iránti végrehajtásos ügyében a nagyenyedi 197 sz. tkjében A + 1 r. sz. 327, 328 hr. sz. ingatlanra 35 kor., a 2 r. sz. 378a 154 hr. sz. ingatlanra 27 kor., a 3—4 r. sz. 598, 599 hr. sz. ingatlanra 214 kor., az 5 r. sz. 612/116 hr. sz. ingatlanra 13 kor., a 6 r. sz. 662/146 hr. sz. ingatlanra 20 kor., a 7 r. sz. 808 hr. sz. ingatlanra 33 kor., a 8 r. sz. 911 hr. sz. ingatlanra 53 kor., a 9 r. sz. 1538 hr. sz. ingatlanra 110 kor., a 10 r. sz. 1666 hr. sz. ingatlanra 106 kor., a 11 r. sz. 1734 hr. sz. ingatlanra 196 kor., a 12 r. sz. 1979, 2037 hr. sz. ingatlanra 111 kor., a 13 r. sz. 2207 hr. sz. ingatlanra 15 kor., a 14 r. sz. 2437 hr. sz. ingatlanra 51 kor. A + 15 r. sz. 2457 hr. sz. ing. 35 kor., a 16 r. sz. 2909 hr. sz. ingatlanra 8 kor., a 17 r. sz. 3690/84 hr. sz. ingatlanra 66 kor., a 18 r. sz. 4253, 4254 hr. sz. ingatlanra 238 kor., a 19 r. sz. 5127, 5128 hr. sz. ingatlanra 67 kor., összesen 1398 koronában megállapított kielégítési árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi április hó 2-án d. e. 10 órakor Nagyenyed községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kielégítési árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §. jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telexkönyvi hatóságától.

Balázsfalván, 1903. évi december hó 17-én.

Csiszér,

kir. albiró.

152 1—1

Sz. 5140—1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bucserzán Florea és érdektársai végrehajtónak Muntján Vasziáné és társai végrehajtást szenvedők ellen 1163 kor. 48 fillér s jár. iránti végrehajtásos ügyében az ohábai 85 sz. tkjében A + 8 r. sz. 1808/2 hr. sz. alatt foglalt ingatlanból Muntján Vasziáné, Purv Juon, Purv Paraskiva és Purv József nevén álló, még el nem árverezett 4/6-od rész jutalékára 353 kor. ugyanezeknek, valamint Purv Miklós és Purv Simon végrehajtást szenvedőknek az ohábai 85 sz. tkjében A + 11 r. sz. 2045/2, 2046 hr. sz. ingatlanokra 98 kor., a 13 r. sz. 2262/1, 2263/1 és 2269/1 hr. sz. ingatlanokra 137 kor., a 13 r. sz. 2623/2 hr. sz. ingatlanokra 77 kor., a 14 r. sz. 2737/1 hr. sz. ingatlanokra 68 kor., a 15 r. sz. 2742/2 hr. sz. ingatlanokra 94 kor., a 16 r. sz. 2820/2 hr. sz. ingatlanokra 298 kor., a 17 r. sz. 3085/1 hr. sz. ingatlanokra 45 kor., a 18 r. sz. 3220/1 hr. sz. ingatlanokra 194 kor., a 19 r. sz. 3297/1 hr. sz. ingatlanokra 92 kor., és a 10 r. sz. 3495/3 hr. sz. ingatlanokra 32 koronában megállapított kielégítési árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi április hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Ohába községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kielégítési áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók végrehajtó és képviselő kivételével tartoznak az ingatlanok kielégítési árának tizszázalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telexkönyvi hatóságától.

Balázsfalván, 1904. évi január hó 7-én.

Csiszér,

kir. albiró.

155 1—1

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tiszteltel tudatni, hogy a helyi faraktáramat a Szentkirály-utczából Székely Dániel kerékgyártó telkére helyeztem át.

Nagyenyed, 1904. márczius hó.

Kiváló tisztelettel
MÜLLER JÁNOS
gőzfűrésztulajdonos.

154 1-2

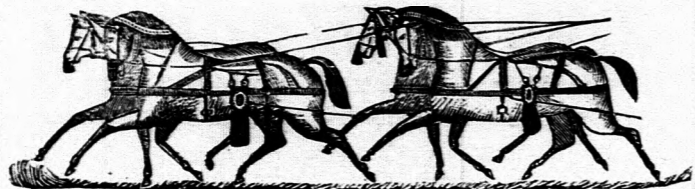
BENYOVIKS K.

szij- és nyereggyártó üzlete
KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 16 szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szij- és nyereggyártó-üzletemben

bármilyen e szakmához tartozó tárgyak dús választékban szabott árak mellett kaphatók.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint rajz vagy fénykép után elvállalok.

A legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg helyben vagy vidéken a legrövidebben, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek, ugyancsak javításokat is.

Kiváló tisztelettel.
BENYOVIKS K.
szij- és nyereggyártó.

97 szám.

1904. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1903. S p III. 584 számú végzése következtében id Sipo Gábor ügyvéd által képviselt Singer Co. cégéjé Mezei György és társai ellen 90 korona s járuléka erejéig 1903. évi december hó 29. napján fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 646 koronára becsült következő ingóságok u. m. Mezei Györgynél 4 darab 3 éves tulok, Kisikóvits Hermánnál házi butorok nyilvános árverésen eladatulak

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. bíróság 1903. évi V. 640/3 sz. végzése folytán 90 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi július hó 23-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 37 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig. Helyben alperesek lakásánál leendő eszközölésére 1904. évi márczius hó 22-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1904. évi márczius hó 4. napján
Tóth Gyula,
bir. kiküldött.

150 1-1

Sz. 65—1904. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzhírre teszi, miszerint Müller és Weisz budapesti bejegyzett cég végrehajtató részére 197 kor. 80 fillér tőke, ennek 1899. április hó 6-ik napjától járó 5% kamatai, ugy a jelenlegi 12 koronában megállapított és az ezután felmerülő költségek és 300 kor. 96 fillér tőke és járulékaiknak felhajtása végett Szilágyi Zoltán marosújvári lakos végrehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. bíróság területéhez tartozó Hari község határában fekvő és a 277 sz. tkjvben felvett s Szilágyi Zoltán marosújvári lakos nevében álló A + 4 r. sz. 435/2/5 legelőre 918 korona, az 5 r. sz. 139 hr. sz. szőlőre 92 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést az 1904. évi LX. t. cz. 146 §-a alapján elrendelte.

Az árverés megtartására határnapul az 1904. évi április 14-én d. e. 10 órája Hari községben a község hazához tüzetik ki.

Az árverésnek kitétt ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átiszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Marosújvárt, 1904. évi január hó 9-én.

148 1-1

Sólyom,
kir. aljársbíró.

Hirdetéseket!

felvesz a kiadóhivatal:

a Könyvnyomda Részvénytársaság.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

NAGYENYED.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben. Továbbá postaesomag és üveg-cimkéket, pecsétjegyeket, ragjelzőket, porkapszulákat, papírzacskókat, kötőpapírokat, és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindennemű DOBOZÁRUT (Cartonage)

u. m.: közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszeresek, cukrászok és gyárosok részére kész árúknak jutányos és czérszerű csomagolására olcsó árban szállít.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénztétezek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6¹/₂, 9% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet kedvező kamatláb mellett fogad el.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörésem, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR
altal Majna-Frankfurt. 109 52

GRÓSZ MIKLÓS

hatóságilag eng. és törv. bejegyzett elhelyező és üzletek adás-vétel közvetítő irodája

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 12. szám.

Elhelyezek: szállodai, vendéglői és hávéházi személyzetet leggyorsabban és legpontosabban.
Telefon 494 szám. 122 26

Sürgőnyczim: Grósz ügynök Kolozsvár.

Első erdélyi műköszörűde gőzerőre.

KOLLER JÓZSEF

KOLOZSVÁR, Malom-utca 8.

Szállítok és javításra elvállalok mindennemű a fodrász- és borbély-ipar körébe tartozó eszközöket, gépeket és szerszámokat.

Valódi angol borotvákat, első rendű hajvágó ollókat, haj és szakálvágó gépeket, hajszűrő vasakat finom kivitelben, köszörüléseket.

Az általam szállított, javított és köszörült szerszámok jóságáért annyival inkább vállalkozok **teljes jótállást**, mert a munkát magam végzem s számos évig külföldön a legelső műköszörűdeknél szerzett s bizonyítványokkal is igazolható alapos szakismereteim és kiváló összeköttetésem révén a legmesszebbmenő igényeknek is reményem van **megelégedésre** megfelelnem. Midőn még megemlítem, hogy minden 10 darabot meghaladó megrendelést **bérmentve** szállítok, kérem egyúttal szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

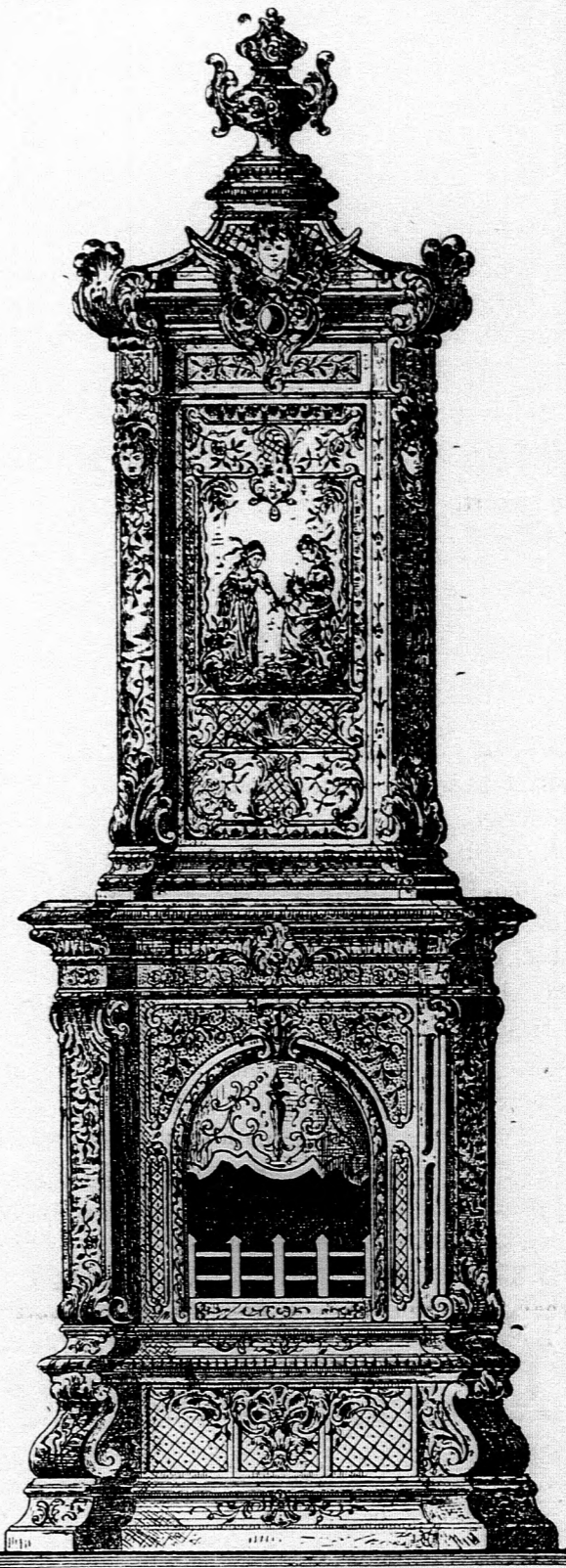
KOLLER JÓZSEF

24 52

Sürgőnyczim: Koller Kolozsvár.

Első gyulafehérvári agyag cserépkályha-áru gyári raktár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy **Gyulafehérvárt**

CSERÉPKÁLYHA-RAKTÁRAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Raktáron tartom a legújabb készítményű és rendszerű cserép Daniel-kályhákat a híres Telek-féle Szilácsi kályhagyártól, valamint fűrdőszoba- és takaréktűzhely-felszereléseket dús választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses rendelményeit pontosan és jótányos árban kiszolgálni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Dobrowszky Károly.
cserépkályha-építő.

63 4-25

2 évi jótállás.

Megjelent

NEUMANN M.

császár és kir. udvari szállító

FÉRFI-, FIU-, GYERMEK- ÉS LEÁNYKA-RUHÁK TELEPÉNEK

TAVASZI NAGY ÁRJEGYZÉKE

KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR.

— Kivánatra ingyen és bérmentve. —

114 3-3

Erdélyi Ernőné
karpitos műhelye és butor-raktára
NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindenemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugy-
szintén tükrök, képek és mindenféle esztélyezett buto-
rokban. — Javítások gyorsan eszközöltenek.
Számos éven át Ióvárosokban és elsőrendű műhelyekben
szerzett tapasztalataim által azon kehehes helyzetben va-
gyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK
a t. vevőimet minden irányban pontos és szolid kiszolgálás-
sal kielégítik — Rendeléseket különlegességekben is teljesí-
titek és szakképzettségem által biztosítom, hogy minden
rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.
Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés
szerezhető, a miért is bator vagyok kéni, miszerint szá-
melyes látogatásával megismerheti szíveskedjék, esetleg egy
levelezéssel szíves értesítést kérve, hogy annak érkezé-
sén után én tehessem személyes tiszteletemet. 48 - 50

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

E szakmában egyedüli műhely az erdélyi részeken!

Klaszovitt György
szíjgyártó, nyerges, tászkás és bőröndös
KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért többször kitüntetve

Nagy raktár kész hámok és nyergekben, ugyszintén
utazótászkák és bőröndök, Plaidzsákok, esernyő és bot-
tartók, uti toilette tászkák, minden forma és nagyságban,
puskátok, vadásztászkák, gamásni, töltevények, vadász-
székek és minden előforduló bőrárak csakis saját gyárt-
mányaim őriási választékban.
Téli és nyári lótarak és lóhálók, az egész lóra és
külön csak a fejre (legyek ellen).
Mindem előforduló bőrárut rendelés szerint rövid idő
alatt legjutányosabb árban készítek.

Mindenféle takarító és bőrapótló szerekben nagy raktár.

Pósta megbizásokat gyorsan és pontosan teljesítek. 18 - 52

E szakmában egyedüli műhely az erdélyi részeken!

Kristály gőzmosó
intézet
Kolozsvárt.

A modern technika legcélszerűbb mosó és vasaló
gépeivel felszerelve, tisztán szappannal és vízgőz
hozzájárulásával **legszebben** mossa és vasalja ugy
a férfi, mint a női fehérneműket, mintha csak
ujjonnan a gyárból kerülne ki.

Gyors kiszolgálás, méltányos árak.
Nagyenyed és vidéke részére képviselve:
Vajna Miklós
divatkereskedő által.

Ugyanott árjegyzékek is kaphatók. 28 19-20

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA
kocsigyártók
KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 sz.

Alapítottak 1870-ben. Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.
Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern
technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.
Mindenemű kocsik raktára.
— Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk. —

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden
részét: kerékes, kovács, nyerges és fényező munkát
személyes vezetésünk alatt előállít és által vagyunk a
legjutányosabbak árban is. Főcélünk a jó szolid munka
jutányos árban.
Becces látogatását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia
kocsigyártók.
135 3-20

LICHNOVSKY LIPÓT
KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám
(volt Belközép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi
(Dániel) kályhákat, ugyszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,
fürdő-kádburkolatokat a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelben.

Elvállalom kályhák újra átrakását és takari-
tását helyben ugy mint vidéken a legszolidabb
árban.

A nálam készült munkákért teljes fele-
lősséget vállalok.
Vidéki megkeresésekre azonnal reflektálok.
Megbizásokat azonnal személyesen vagy le-
velelleg eszközölök. 125 26

EURÓPA SZÁLLODA
Gyulafehérvárt.

I. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha,
tisztá borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz min-
den vonatnál. — **Mérsékelt árak.**
Számos látogatásért esedezik mély tisztelettel

62 11-50 **HAAS VILMOS** szállodás.

Feltűnő eredmény!

T. cz.
Van szerencsém értesíteni hogy **háziilag**
készítendő igen jó

likörök és rumok
előállítására kitűnő francia likör és rum
aromákat hozok forgalomba, melyeket 1 liter
likör vagy rum készítéséhez való adagokban
árusítok.

Készítése: gyors, olcsó és tiszta.
Használati utasítás minden üvegen rajta van

Burger Frigyes
drogueria és illatszer kereskedése
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér.

Allasch,	Benedictiner,
Anisette,	Császárkörte,
Ananás,	Curacao,
Baraczk,	Kávé (Mocca)
Chartreuse,	Rózsa,
Főmény,	Rum Jamaica,
Maraschino,	Rum Ananász.
Vanillia,	

39 14-104
Vidékre díjtalan csomagolás! Általános megelégedés!

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főtér 3.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-
utazásomból haza érkezvén, a tavaszi idényre **sok szép tavaszi ujdonsá-
ságokat** bevásároltam.
Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női
kabát raktáromra.

Saját szabóműhelyemben
24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és
gyermek ruhákat.**
Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, va-
lamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők,** valamint
kalap, nyakkendő és fehérneműket.
Becces látogatását örömmel várva, s magamat szíves pártfogásába ajánlva,
Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA
426 23-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Részvett kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért

Udvári és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **új kocsikból,** valamint elvállal e
szakmába vágó javításokat, kocsik lackozását, belsőtest kívánat
szerint **Kivánatra árjegyzéket küld.**

Használt

kocsi
becserél.
23 19-100
Megrendeléseket készleggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsű pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

David Wenczel
hangszerkészítő Kolozsvárt.

RAKTÁRA:
Az összes réz, fa, fuvós és vonós
hangszereknek és azok minden-
féle alkatrészeinek.

Gramophon és Gramophon lemezek kaphatók.
Nagy javító műhely. 112 7-10

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek
(ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.
Készít nagyításokat, Aquarelleket és
olajfestményeket a legtekélyesebb kivi-
telben.

Platin és színes képek,
Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére
állanak. 29 -104

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

Kizárólag kézimunka által készített czipők.